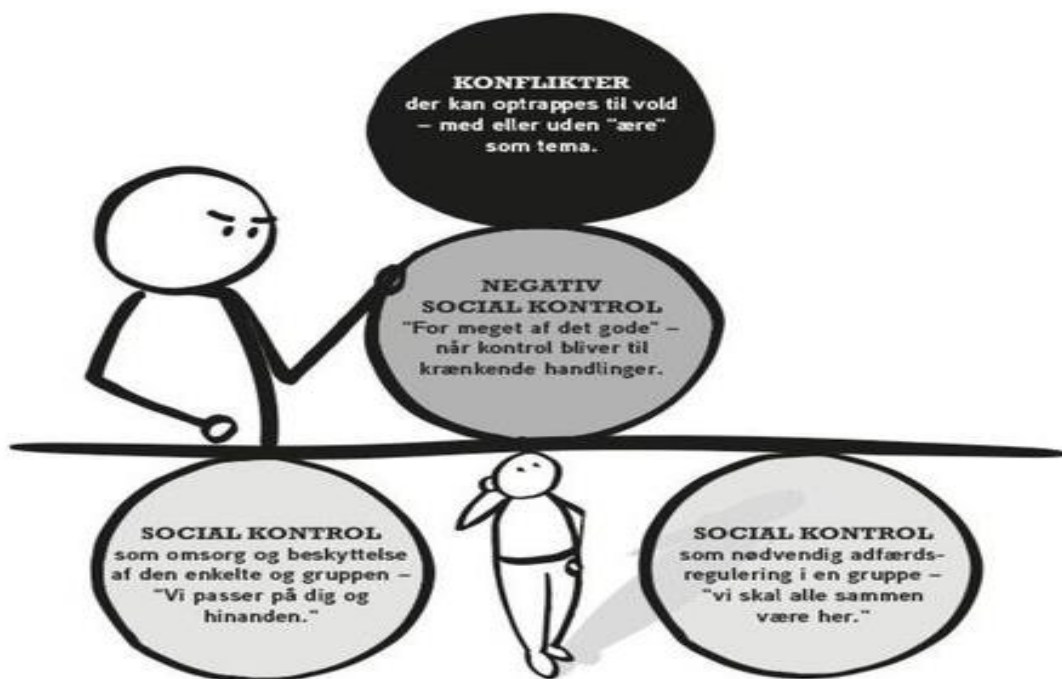

HELSEINGØR KOMMUNES HANDLEPLAN FOR FOREBYGGELSE AF NEGATIV SOCIAL KONTROL OG ÆRESRELATEREDE KONFLIKTER TIL FRONTMEDARBEJDERE

ÆRESRELATERET SOCIAL KONTROL

Indhold

Forord	3
Hvem henvender handleplanen sig til?	3
Organisering i Helsingør Kommune.....	3
Koordinator	3
Indledning.....	3
Definitioner.....	4
Æresrelaterede konflikter.....	4
Negativ social kontrol.....	4
Formål.....	5
Det tværfaglige samarbejde	5
Handleguide: Bekymring, mistanke eller viden?	5
Hvordan negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter forebygges.....	5
Kendetegn ved æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol	6
Sociale indskrænkninger.....	6
Psykisk og fysisk vold, begrundet med ære.....	7
Seksuelle overgreb	7
Tvungen udrejse af Danmark	7
Pres til eller tvunget ægteskab.....	7
Hvad du skal gøre ved bekymring vedrørende æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.....	7
Kontakt	9
Mere viden om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.....	9

Forord

I Helsingør Kommune kan man som medarbejder møde udfordringer med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol i relation til sit arbejde. I Helsingør Kommune ønsker vi at give medarbejderne en hurtig og let adgang til hjælp støtte og vejledning. Denne handleplan er udarbejdet i samarbejde med Center for Job, Borgerservice og Teknologi (JBT), Center for Dagtilbud, Skoler, Fritid og Idræt (DSFI), Særlig Social Indsats (SSI) og Center for Børn, Unge og Familier (BUF). I det daglige arbejde har vi fokus på forebyggelse, tidlig opsporing og på at skabe de bedste vilkår for børnenes og de unges sociale og faglige udvikling. Hvis vi bliver opmærksomme på mistroivsel som følge af negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter, så handler vi efter denne beredskabsplan.

Hvem henvender handleplanen sig til?

Handleplanen er en handleguide der henvender sig til medarbejdere i Helsingør kommune, som i deres arbejde med børn, unge og voksne, kan støde på situationer hvor der er bekymring for æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol.

Organisering i Helsingør Kommune

- Leder for SSP er udpeget som ansvarlig leder for handleplanen.
- SSP konsulent er udpeget som koordinator for indsatsen.

Koordinator

Koordinatoren har ansvar for den tværfaglige koordination og kontakt til relevante samarbejdspartnere i kommunen. Koordinatorens rolle er at bidrage til den socialfaglige vurdering af bekymringshenvendelsen, samt være behjælpelige til at vurdere den videre sagsgang.

Indledning

Hvorfor er æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol et problem?

Den personlige frihed er grundlæggende i Danmark. Her er ligestilling mellem kønnene. Kvinder og mænd og drenge og piger skal have lige muligheder for at udfolde sig og leve et frit liv. Alligevel ser vi, at der er mennesker, som dagligt lever med trusler, vold og undertrykkelse bl.a. på grund af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

Der er unge kvinder og mænd i Danmark, der bliver truet til at indgå ægteskaber. Der er børn, som bliver sendt på genopdragelsesrejse, fordi deres forældre mener, at de er blevet for danske. Der er unge og voksne, som udsættes for en ekstrem negativ social kontrol, og som

på grund af undertrykkende kønsopfattelser, religion og/eller kulturelle normer fratages retten til at bestemme over egen krop og eget liv. Negativ social kontrol kan også forekomme i en mildere form såsom forældres forbud ift. barnets deltagelse i lejrskole, gymnastik og fritidsaktiviteter samt fuldstændige overvågning af barnets brug af mobiltelefon og PC.

Sådanne handlinger tolereres ikke i Helsingør Kommune.

Målet i Helsingør Kommune er, at børn, unge og voksne skal kunne leve et frit liv, hvor religiøse normer og kulturelle traditioner ikke begrænser borgerens frihed og rettigheder. Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol fører til mistro. Derfor skal medarbejdere i Helsingør Kommune kende bekymringstegn og risikoadfærd, så forbyggende eller genoprettende tiltag hen mod trivsel kan iværksætte.

Definitioner

Æresrelaterede konflikter

Omhandler kontrol, overgreb og konflikter, der opstår inden for nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at familiens ære er blevet krænket. Familiens ære er knyttet til en opfattelse af familien som en samlet enhed – et fællesskab, hvor den enkeltes handlinger påvirker hele familien og dens ære. Det er således hele familiens omdømme og ære, der skades, hvis et familiemedlem handler i strid mod normer for, hvad der opfattes som god opførsel. Æresbegrebet er meget komplekst og kan lettere forsimplet forstås som et sæt af normer, der specificerer, hvad ære betyder, og hvordan man mister ære. Når vi taler om æresrelaterede konflikter, vil æresbegrebet som oftest være knyttet til forestillinger om en families generelle status og særligt være knyttet til forestillinger om kvinders ærbarhed i familien. Det er særligt en kvindes seksualitet, der er omdrejningspunkt for vurderingen af, om en kvinde anses for at være ærbar eller ej, og dermed også om den enkelte kvindes og families ære er opretholdt. Ærbarheden er bl.a. afhængig af, at man har sin mødom i behold samt af, hvordan man generelt opfører sig. Dreng og mænd kan ligeledes være udsat for æresrelaterede overgreb. Det kan fx ske, hvis en dreng/mand modsætter sig et ægteskab eller er homoseksuel.

Negativ social kontrol

Viser sig som handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder. Det kan fx være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, på arbejdsmarkedet

og i valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over sin egen krop. Det kan få konsekvenser for den enkelte i form af fx manglende frihed og lighed samt deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter. I yderste konsekvens kan oplevelsen af de enkelte familiemedlemmers krænkelse af familiens ære føre til tvungne udlandsophold (genopdragelsesrejser), tvangsægteskab, æresrelateret vold og æresdrab. Æresrelaterede konflikter kan med andre ord få fatale konsekvenser for den enkelte borger og skal derfor tages meget seriøst.

Formål

Denne handleplan er udarbejdet som en støtte til kommunens medarbejdere, der kan møde sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Handleplanen foreslår konkrete handlemuligheder og henvender sig til alle medarbejdere i Helsingør Kommune.

Det tværfaglige samarbejde

I Helsingør Kommune har en række medarbejdere særlig viden om og kompetence til at vurdere og bistå ved sager omhandlende æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. En fælles indgang til hjælp og støtte for alle medarbejdere er via Helsingørs Kommunes SSP.

SSP kan hjælpe og støtte med:

- sparring og rådgivning ift. bekymringer og mistanker
- kvalificering af henvendelser
- evt. videregivelse af information til relevante instanser
- koordinering af det fremadrettede sagsforløb.

Handleguide: Bekymring, mistanke eller viden?

Personer, der udsættes for sociale indskrænkninger og/eller forskellige former for vold begrundet i ære, er omfattet af nøjagtigt de samme bestemmelser i lovgivningen, som omhandler overgreb af voldelig eller seksuel karakter samt bortførelse/frihedsberøvelse.

Ved bekymring om børns mistrivsel er der ligeledes skærpet underretningspligt, uanset om det handler om æresrelaterede konflikter eller ej.

Hvordan negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter forebygges

Der er ingen, der forventer af frontmedarbejdere, at de skal være eksperter i æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Men de skal være opmærksomme og reagere, hvis de har mistanke om at et barn, ung eller voksen de er i kontakt med, er udsat for negativ social kontrol eller er involveret i æresrelaterede konflikter.

Ved at kende til hvad det er, vi som frontmedarbejdere og fagpersonale skal være opmærksomme på, er vi med til at forebygge at hændelserne vokser sig for store og konfliktfyldte og i værste instans forvolder uoprettelig skade. Gennem vejledning og rådgivning fra kommunes koordinator for indsatsen, hjælpes voksne samt børn, unge og deres familier til andre løsninger på de problematikker, der bliver forsøgt afhjulpet gennem negativ social kontrol og vold, fx begrundet med at familiens ære er i fare. Helsingør Kommunes indsats for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter er forankret i SSP.

SSPs folder beskriver handleplanen i korthed:

https://ssp.helsingor.dk/media/kjjpgcimh/final-ssp_folder_%C3%A6resrelaterede_konflikter-og-nsk_2023_k2.pdf

https://ssp.helsingor.dk/media/kjjpgcimh/final-ssp_folder_%C3%A6resrelaterede_konflikter-og-nsk_2023_k2.pdf

I følge RED rådgivningen (RED Center mod æresrelaterede konflikter) udgør kvinder langt størstedelen af de unge, der henvender sig til myndighederne, herunder politiet, kommunen og frivillige organisationer. Ikke desto mindre er der også unge mænd, som oplever tilsvarende situationer. Det kan fx være i tilfælde, hvor unge mænd er blevet lovet væk, til en pige de ikke ønsker at gifte sig med eller hvor familien har mistanke om at sønnen ikke er heteroseksuel.

Alle grundskoler, uddannelses- og fritidsinstitutioner i Helsingør Kommune tilbydes løbende oplæg målrettet fagpersonalet om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Oplæg kan til enhver tid efterspørges til en medarbejdergruppe eksternt eller internt i kommunen.

Kendetegn ved æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

Følgende kendetegn er eksempler og skal ikke betragtes som en fuldstændig liste.

Sociale indskrænkninger

- I forhold til fritid, venskaber, klasseaktiviteter, lejrskole, for mange hjemlige pligter, kommunikation via mobil og sociale medier, uddannelsesvalg og beskæftigelse. Den

unge eller voksne henvender sig til dig og ikke tør tage hjem. Ulovligt længere fravær fra skolen. Sygefravær i forbindelse med arbejde eller praktik forløb. Mistanke ved bisiddere, eks. Familie.

Psykisk og fysisk vold, begrundet med ære

- Ydmygende sprogbrug, trusler, afstraffelser, vold, som evt. begrundes med barnets, unge eller den voksnes etnicitet eller hensynet til familiens ære/for at undgå rygter.

Seksuelle overgreb

- Befølinger, udlevering af billeder, seksuelle krænkelser, samleje, hvor overgrebene får en æresrelateret vinkel på grund af tabu eller trusler om offentliggørelse.

Tvungen udrejse af Danmark

- Trusler eller planer om at blive efterladt hos familie efter ferie, genopdragelse, forlovelse, giftermål i andet land.

Pres til eller tvunget ægteskab

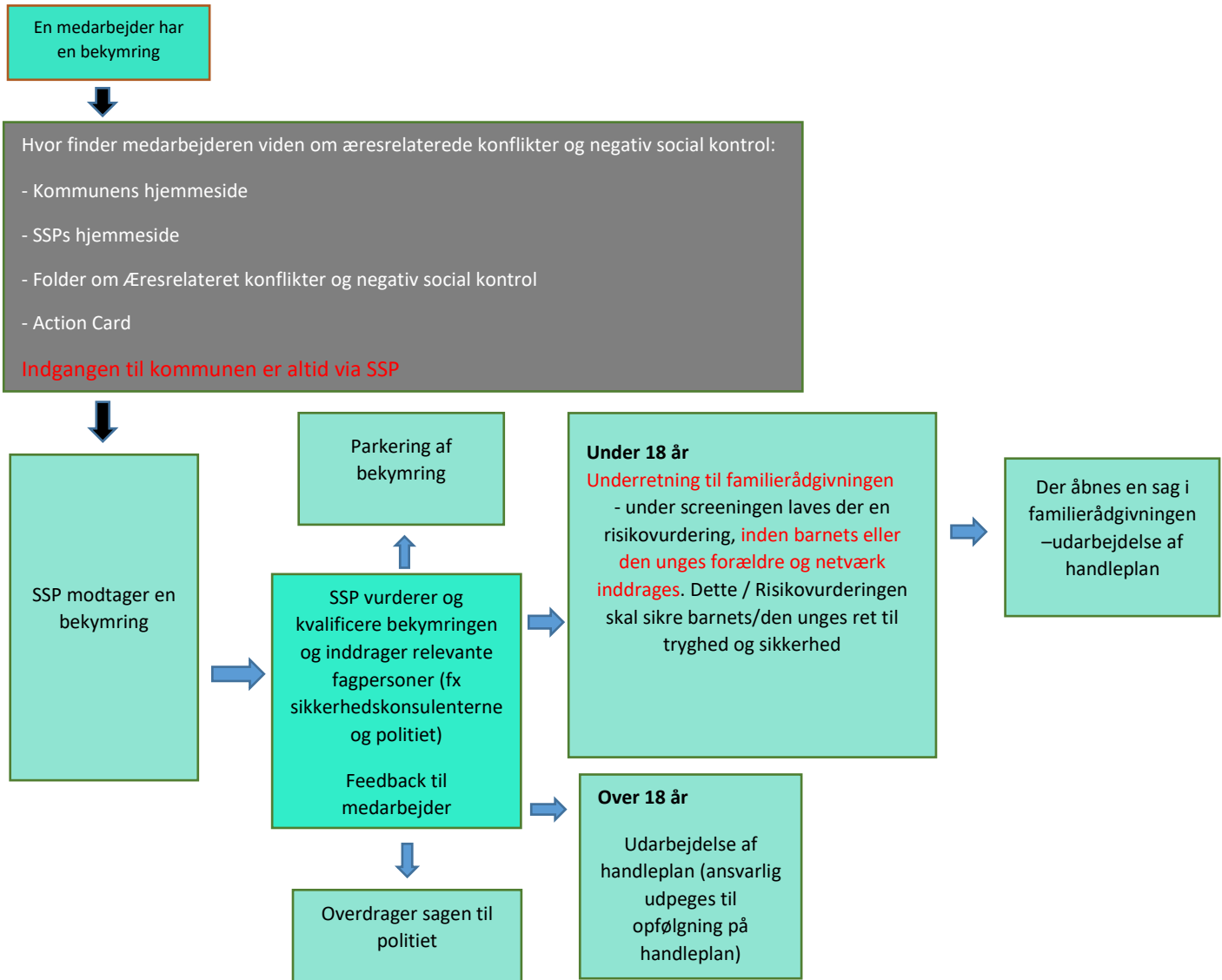
- Planer om eller pres til tidlig forlovelse, religiøs vielse eller uønsket ægteskab med herboende/udenlandske statsborgere.

Når ovenstående giver anledning til bekymring skal du, som medarbejder i Helsingør Kommune rette henvendelse til SSP

Hvad du skal gøre ved bekymring vedrørende æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

- Ved konstatering eller begrundet mistanke om, negativ socialkontrol og/eller æresrelaterede konflikter lav en bekymringshenvendelse til SSP: **49 28 27 18**. SSP's opgave er at vurdere og kvalificere bekymringen for herefter at inddrage relevante samarbejdspartnere og eventuelt facilitere løsninger. Vedrører bekymringen en person under 18 år, vurderes det samtidig om en underretning til Familierådgivningen skal finde sted.
- Ved alvorlig risiko og akut fare for vold og/eller overgreb kontakt altid **politiet på 112**.
- SSP kan altid kontaktes for råd og vejledning i forhold til negativ socialkontrol og æresrelaterede konflikter.

Arbejdsgangen i sager om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Kontakt

SSP tlf. 49 28 27 18 mail ssp@helsingor.dk

SSP konsulent: Robert Rodriguez rro07@helsingor.dk - tlf. 25 31 19 55

SSPs indsats koordinator: Ulla Skærlund Svendsen uss07@helsingor.dk - tlf. 41 93 11 01

Vagten i Familierådgivningen tlf. 49 28 23 00 mail underretning@helsingor.dk

Mere viden om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

SIRI Forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. National handlingsplan for forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.
www.uibm.dk

VISO er den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) på det sociale område og på specialundervisningsområdet. VISO yder gratis rådgivning og udredning om æresrelaterede konflikter i konkrete sager omfattende en eller flere borgere. Læs mere om VISO's tilbud her:

<https://socialstyrelsen.dk/viso/udvalgte%20indsatsomraader/aeresrelaterede-konflikter>